

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΑΔΡΑΝΩΝ - ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ

Αθήνα 18 - 03 - 09

Θ. Γ. Βουδικλάρης
Πολιτικός Μηχανικός
Πρόεδρος ΙΟΚ

Για τον καθορισμό της στάθμης των απαιτήσεων που αφορούν τα χαρακτηριστικά των αδρανών υλικών των εδαφίων ΖΑ των σχετικών Ευρωπαϊκών Προτύπων και τον προσδιορισμό των τιμών των χαρακτηριστικών των αδρανών σε εθνικό επίπεδο απαιτείται η ανάλυση - αξιολόγηση - αξιοποίηση της διαθέσιμης στην χώρα τεχνικής και επιστημονικής εμπειρίας στην παραγωγή των αδρανών υλικών, σε συνδυασμό με το διαθέσιμο υλικό και τις υπάρχουσες δυνατότητες των παραγωγών, με τρόπον ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις των προϊόντων και των κατασκευών στις οποίες αυτά ενσωματώνονται (σκυρόδεμα, στρώσεις οδοστρωσίας, ασφαυτόδεμα, έρμα, λιθορριπές, στρώσεις στράγγισης, κονιάματα, τοιχοδομές κλπ).

Για κάθε μία από τις εφαρμογές των αδρανών υλικών (σε προϊόντα και κατασκευές) υπάρχουν άλλα, εναρμονισμένα επίσης, Ευρωπαϊκά Πρότυπα που θέτουν ιδιαίτερες απαιτήσεις και κριτήρια αποδοχής προς ικανοποίηση.

Ο καθορισμός ελαχίστων και μεγίστων τιμών των βασικών χαρακτηριστικών των αδρανών αποτελεί ουσιώδες θέμα για την βιομηχανία των αδρανών υλικών, και εξαρτάται ή επηρεάζεται τόσο από τα χαρακτηριστικά των πετρωμάτων στα οποία γίνεται η εξόρυξη, όσο και από τον τρόπο λειτουργίας των λατομικών εκμεταλλεύσεων (τον εξοπλισμό, την οργάνωση και τις γραμμές παραγωγής).

Αυτές οι παράμετροι, είναι αναγκαίο να ληφθούν υπ' όψη, για να μη φτάσουμε στον παραλογισμό να υιοθετηθούν στην Ελλάδα υψηλές τιμές βασικών χαρακτηριστικών (απαιτήσεις) μη επιτεύξιμες, ή χαμηλές τιμές που θα υποβιβάζουν την ποιότητα!

Είναι γνωστό ότι στην Ελλάδα η παρακολούθηση της λειτουργίας των λατομείων είναι πλημμελής. Δεν υπάρχει καταγραφή των λειτουργούντων λατομείων, της δυναμικότητάς τους και της ποιότητας και ποσότητας της παραγωγής τους.

Είναι επίσης γνωστό ότι στην Ελλάδα (δυστυχώς και κατ' αντίθεση προς τα συμβαίνοντα σε όλες τις χώρες της Ευρώπης) δεν έχει καταστεί δυνατόν να συγκροτηθεί ένα όργανο που θα εκπροσωπεί τις απόψεις και τα συμφέροντα των λατομείων και το οποίο, αν υπήρχε, θα ήταν ένας από τους βασικούς συντελεστές στον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών των αδρανών που θα συμπεριληφθούν στα αντίστοιχα Εθνικά Προσαρτήματα των Προτύπων.

Όπως σε όλους τους τομείς, έτσι και στην παραγωγή αδρανών, οι τεχνολογικές εξελίξεις παρέχουν δυνατότητες βελτίωσης της ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος, με χαμηλότερο κόστος και μείωση των δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Διεθνώς, μάλιστα, η σχετική τεχνογνωσία προωθείται κυρίως από τις οργανώσεις των παραγωγών, αρκετές από τις οποίες έχουν εξελιχθεί σημαντικά και παρέχουν στα μέλη τους από τεχνικά εγχειρίδια ορθής πρακτικής μέχρι τεχνική υποστήριξη (π.χ. British Quarry Products Association, www.qpa.org).

Είναι αξιοσημείωτο ότι στο «δευτεροβάθμιο» Ευρωπαϊκό όργανο UEPG (Union Européenne des Producteurs de Granulat, www.uepg.eu) που μελετά θέματα παραγωγής αδρανών και προστασίας περιβάλλοντος, εκπροσωπεί τη χώρα μας ο Γάλλος Γεν. Διευθυντής της Lafarge Hellas, θεωρουμένου ως πρωτοβαθμίου οργάνου του Συνδέσμου Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ).

Με τις διαπιστώσεις αυτές το ΙΟΚ, ενεργώντας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, όπως αυτές προκύπτουν από τον ιδρυτικό του Νόμο, προτίθεται να αναλάβει την πρωτοβουλία να αναζητήσει και να καταγράψει τα λειτουργούντα λατομεία στη χώρα και να εξασφαλίσει, σε όλους όσους ασχολούνται με την παραγωγή αδρανών υλικών, την δυνατότητα να διατυπώνουν απόψεις και προτάσεις για τα θέματα που έχουν σχέση με το αντικείμενο της δουλειάς τους και τους απασχολούν, ενδεχομένως ακόμα και με τα ελάχιστα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των αδρανών.

Στην προσπάθεια του αυτή το ΙΟΚ θα ζητήσει και επιθυμεί να έχει τη συνδρομή των κρατικών Υπηρεσιών (Υπουργείων, ΙΓΜΕ, ΚΕΔΕ, ΤΕΕ κλπ.) αλλά και κάθε άλλου φορέα που θα μπορούσε να παράσχει στοιχεία.

Τα βήματα με τα οποία θα επιχειρηθεί η προσέγγιση του στόχου θα είναι τα εξής:

- Δημιουργία βάσεως δεδομένων με τα βασικά χαρακτηριστικά των λατομικών εκμεταλλεύσεων της χώρας, ήτοι:
- Ονομασία επιχείρησης
- Διεύθυνση και λοιπά στοιχεία επικοινωνίας
- Βασικά στοιχεία γραμμής παραγωγής και δυναμικότητας εγκατάστασης
- Παραγόμενα βασικά προϊόντα και αντίστοιχες ποσότητες τελευταίων ετών
- Διαδικασίες ποιοτικών/εργαστηριακών ελέγχων που εφαρμόζει η επιχείρηση

Τα στοιχεία αυτά (ή για όσα δεν εκφρασθεί αντίρρηση) θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του ΙΟΚ ούτως ώστε οι επιχειρήσεις του χώρου να γνωρισθούν μεταξύ τους (ιδιαίτερα οι μικρο-μεσαίες).

Σε κάθε τέτοια επιχείρηση θα αποσταλεί από το ΙΟΚ:

- ❖ Συνοπτικό ενημερωτικό σημείωμα για τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν οι Ελληνικοί Κανονισμοί και τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα, και για τις εισαγόμενες καινοτομίες
- ❖ Παρουσίαση και ανάλυση των πλεονεκτημάτων δημιουργίας επαγγελματικού φορέα των παραγωγών αδρανών υλικών – Πρόσκληση συμμετοχής
- ❖ Πρόσκληση για την υποβολή απόψεων ή προτάσεων σχετικών προς την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, τις υποχρεώσεις και τις δυνατότητές τους, προς την ιδέα δημιουργίας ενός Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τη βελτίωση της παραγωγής τους, αλλά και προς την δημιουργία μιας Ελληνικής Ένωσης Παραγωγών Αδρανών Υλικών
- ❖ Σχέδιο Καταστατικού προς διαβούλευση
- ❖ Ανάλυση από το ΙΟΚ των υπηρεσιών εγγραφής μελών και διεξαγωγής των πρώτων αρχαιρεσιών
- ❖ Έντυπο (για συμπλήρωση) πληρέστερης καταγραφής των στοιχείων του λατομείου και της παραγωγής (ενδεχομένως).

Είμαστε γνώστες των δυσχερειών του εγχειρήματος, ελπίζουμε όμως ότι θα εμφανίσει και στοιχεία επιτυχίας, και ότι αξίζει να επιχειρηθεί μία προσπάθεια να ανεβάσουμε την ποιότητα των αδρανών μας βελτιώνοντας τις διαδικασίες ορθής παραγωγής, αντί να αρκεσθούμε στη διαπίστωση υστερήσεων στην τήρηση των Ευρωπαϊκών Προτύπων και στην επιβολή ποινών, ή να επιβάλλουμε (εμμέσως) την μονοπωλιακή κυριαρχία των μεγάλων και οικονομικώς ισχυρών λατομείων.

Ελπίζουμε ακόμη ότι είναι εφικτή η εξασφάλιση των αναγκαίων πιστώσεων, ώστε να προχωρήσει το ΙΟΚ στη σύνταξη αυτού του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τη λειτουργία των λατομείων ή και (πέραν αυτού) στην παροχή τεχνικών οδηγιών και συμβουλών και προς τους ενδιαφερόμενους. Ενεργειών που θα συμβάλλουν στην παραγωγή αδρανών της επιθυμητής ποιότητας, στην αποφυγή της ληστρικής εκμετάλλευσης του ορυκτού πλούτου της χώρας, στη μείωση της καταναλισκόμενης ενέργειας και στην προστασία και αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

Ελπίζουμε τέλος ότι θα προχωρήσουν οι διαδικασίες ελέγχου της αγοράς, ώστε να ικανοποιούνται οι τιθέμενες απαιτήσεις των Προτύπων και να αποφεύγεται ο αθέμιτος ανταγωνισμός.